

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1996

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi vuotta 1996 koskeva laki Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi Kansaneläkelaitokselle tilitettäisiin vuonna 1996 arvonlisäveron tuotosta 2 400 miljoonaa markkaa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1996 alusta. Lakia sovellettaisiin Kansaneläkelaitokselle vuodelta 1996 tilitettävään arvonlisäveroon.

Esitys liittyy vuoden 1996 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Kansaneläkevakuutuksen ja sairausvakuutuksen rahoitukseen osallistuvat vakuutetut, työnantajat sekä valtio ja kunnat. Lakimääräisten osuuksien lisäksi valtio osallistuu rahoitukseen siltä osin kuin muut tuotot eivät kata kustannuksia. Tätä niin sanottua takuusuoritusta valtio ei joutunut suorittamaan vuonna 1994. Myöskään kuluvana vuonna Kansaneläkelaitos ei tarvinne takuusuoritusta. Sen sijaan Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuosina 1994 ja 1995 annettujen lakien (962/93 ja 1108/94) perusteella kansaneläkelaitokselle tuloutettiin arvonlisäveron tuotosta vuonna 1994 1 800 miljoonaa markkaa ja vuonna 1995 2 400 miljoonaa markkaa.

Vuonna 1995 toteutetuista ja vuoden 1996 talousarvioesitykseen sisältyvistä säästötoimenpiteistä huolimatta valtio joutuisi vuonna 1996 suorittamaan edellä mainittua takuusuoritusta. Näin etenkin sen johdosta, että hallitus esittää vakuutetun kansaneläkemaksun poistettavaksi vuonna 1996. Kun on katsottu, ettei työnantajamaksuihin voida puuttua, on Kansaneläkelaitoksen rahastojen

varaintarve katettava muulla tavoin. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi ehdotetaan, että vuonna 1996 kertyvästä arvonlisäveron tuotosta tilitetään vuoden 1995 tapaan Kansaneläkelaitokselle 2 400 miljoonaa markkaa. Muilta osin mahdollinen vajaus katetaan valtion takuusuorituksen kautta.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan säädettäväksi laki Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1996.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kansaneläkelaitokselle vuonna 1996 arvonlisäveron tuotosta tuloutettava 2 400 miljoonaa markkaa vähentää vastaavalla määrällä valtion takuusuoritusta ja valtiolle kertyvää arvonlisäveron tuottoa.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu yhteistyössä valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön kesken, ja siitä on oltu yhteydessä Kansaneläkelaitokseen ja verohallitukseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Arvonlisäverolain (1501/93) 1 §:n 1 momentin mukaan arvonlisäveroa suoritetaan valtiolle tavaroiden ja palvelujen Suomessa tapahtuvasta myynnistä ja maahan-tuonnista. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi vuonna 1996 ehdotetaan arvonlisäverolain 1 §:n 1 momentin säännöksestä poiketen Kansaneläkelaitokselle tilitettäväksi osa vuoden 1996 arvonlisäveron tuotosta.

Kansaneläkelaitokselle tilitettävää arvonlisävero-osuutta rajoitettaisiin sekä ajallisesti että määrällisesti. Säännösehdotuksen mukaan vuonna 1996 Kansaneläkelaitokselle tilitetään arvonlisäveron tuotosta 2 400 miljoonaa markkaa.

2 §. Kansaneläkelaitokselle kuuluvaa arvonlisävero-osuutta tilitettäisiin kalenterikuukausittain. Kunakin kalenterikuukautena tilitettäisiin 1/12 siitä määrästä, joka ehdotuksen 1 §:n mukaan olisi vuonna 1996 tilitettävä Kansaneläkelaitokselle.

3 §. Kuukausierät tilitettäisiin Kansaneläkelaitokselle veronkantolaissa (611/78) tarkoitettujen Kansaneläkelaitokselle tilitettävien vakuutusmaksujen jako-osuuksien suorituspäivänä. Valtiovarainministeriön veronkantolain 14 ja 18 §:n mukaisten tilitysten suorituspäivästä antaman päätöksen (VM n:o

7/05-30/79) mukaan kansaneläkelaitokselle tulevat jako-osuudet on suoritettava kansaneläkelaitokselle kunkin kuukauden 28 päivänä tai tämän päivän sattuessa pyhäpäiväksi tai arkilauantaiksi, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Jos kuukauden viimeinen päivä sattuu pyhäpäiväksi tai maanantaiksi taikka jos kuukaudessa on vain 28 päivää, on jako-osuus suoritettava eläkelaitokselle jo ennen 28 päivää siten, että ne ovat tämän käytettävissä viimeistään edellisenä arkipäivänä.

4 §. Tilitysten tekemiseen ja maksatukseen liittyvistä hallinnollisista toimenpiteistä huolehtii verohallitus tai sen määräämä lääninverovirasto.

5 §. Pykälään sisältyy säännös lain täytäntöönpanoa koskevasta yleisestä asetuksenantovaltuudesta.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 1996 alusta. Lakia sovellettaisiin Kansaneläkelaitokselle vuodelta 1996 tilitettävään arvonlisäveroon.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sen estämättä, mitä arvonlisäverolain (1501/93) 1 §:n 1 momentissa säädetään arvonlisäveron saajasta, tilitetään vuonna 1996 Kansaneläkelaitokselle arvonlisäveron tuotosta 2 400 miljoonaa markkaa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Kansaneläkelaitoksen osuus arvonlisäverosta tilitetään kalenterikuukausittain. Kunakin kalenterikuukautena tilitetään 1/12 1 §:n mukaisesta määrästä.

3 §

Kuukausierät tilitetään veronkantolaissa (611/78) tarkoitettujen Kansaneläkelaitokselle tilitettävien vakuutusmaksujen tilityspäivänä.

4 §

Tässä laissa tarkoitettujen tilitysten tekemisestä ja siihen liittyvästä maksatuksesta huolehtii verohallitus tai sen määräämä lääninverovirasto.

5 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

6 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1996.

Lakia sovelletaan Kansaneläkelaitokselle
vuodelta 1996 tilitettävään arvonlisäveroon.

Helsingissä 5 päivänä syyskuuta 1995

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

